

**RIKTLINJER FÖR UPPHANDLING
I
TYRESÖ KOMMUN**

2010

Allmänt

Omfattning

Dessa riktlinjer omfattar samtliga nämnder och förvaltningar inom Tyresö kommun och avser all extern upphandling av varor och tjänster.

Ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att gällande lagar, förordningar och dessa riktlinjer för upphandling efterlevs.

Respektive förvaltningschef ansvarar för att köp av varor och tjänster sker efter genomförd upphandling, antingen genom avrop från ramavtal, efter en ny konkurrensutsättning eller efter genomförd direktupphandling.

Mål

Upphandlingsverksamheten i Tyresö kommun skall vara effektiv och väl fungerande och baseras på en helhetssyn där upphandlingsverksamheten inom ramen för gällande lagar och förordningar bidrar till en effektiv och rationell verksamhet i kommunen. För att underlätta och effektivisera beställningar för verksamheterna tecknas ramavtal för varor och tjänster. Tyresö kommun skall vara en trovärdig upphandlande myndighet som tillvaratar konkurrens och effektivt förvaltar skattemedel.

Alla upphandlingar skall genomföras affärsmässigt och stimulera konkurrens och utveckling. Handläggningen skall präglas av saklighet och objektivitet samt likabehandling av alla anbudsgivare för att kommunen som köpare av varor och tjänster skall uppfattas som en seriös upphandlare.

Helhetssyn

Samtliga nämnder och förvaltningar inom kommunen har ett ansvar att inte bara se till den egna verksamhetens intresse utan även beakta kommunens bästa vid upphandling. Tyresö kommun är en upphandlande myndighet och all upphandling skall baseras på en helhetssyn. Med detta avses

att kommunens egna resurser skall utnyttjas effektivt,
att vara köptrogen mot och känna delaktighet i tecknade ramavtal

att medverka i samordnade upphandlingar.

Upphandlingsenheten

Övergripande ansvar

Upphandlingsenheten är kommunens sakkunniga inom upphandling och har till ansvar att leda och utveckla upphandlingsarbetet inom kommunen. Enheten skall verka för att Lag om offentlig upphandling efterlevs genom att exempelvis aktivt identifiera upphandlingsområden av såväl ramavtal som specifika avtal.

Upphandlingsenheten skall även, i samarbete med förvaltningarna, verka för att kommunen har ramavtal som täcker förvaltningarnas behov av varor, tjänster.

Upphandlingsprocessen

Upphandlingsenheten leder upphandlingsprocessen genom att tillsätta en projektledare för upphandlingar som genomförs av upphandlingsenheten. Projektledaren ansvarar för upphandlingens genomförande. All upphandling undantaget direktupphandling och sådant som enligt delegation är vidaredelegerat till Tekniska kontoret skall upphandlingsenheten vara informerad om. Beslut vid upphandling fattas i enlighet med gällande delegationsordning samt i enlighet med vad som stadgas i dessa riktlinjer.

Uppföljning

Upphandlingsenheten bevakar och följer upp kommunens ramavtal samt initierar ny upphandling när ramavtal löper ut. I Upphandlingsenhetens ansvar ingår att verka för samordning med andra upphandlande myndigheter och att tillhandahålla rådgivning, utbildning och information om upphandling. Enheten ansvarar för att regelbundet uppdatera kommunens avtalsdatabas med aktuella uppgifter, kontrollera att ramavtalsleverantörer betalar skatter och sociala avgifter samt följer ingångna avtalsvillkor.

Övrigt

Upphandlingsenheten utbildar och informerar utsedda beställare inom varje förvaltning. Upphandlingsenheten ansvarar vidare för att i tillämpliga upphandlingar, informera förvaltning och personalkontor, om behovet av att genomföra förhandlingar enligt Lag om medbestämmande i arbetslivet, MBL.

Upphandlingsprocessen

Anmälan om behov av upphandling

Respektive förvaltningschef ansvarar för att till Upphandlingsenheten skriftligen anmäla förvaltningens kommande behov av ramavtal eller specifika avtal för varor och tjänster. Anmälan om behov av specifika avtal skall anmälas med lång framförhållning före det att upphandlingen skall påbörjas.

Centrala Upphandlingsgruppen

Med Centrala Upphandlingsgruppen avses en gruppering inom Tyresö kommun som består av Upphandlingsenheten samt av respektive förvaltning utsedda företrädare. Respektive förvaltningschef ansvarar för att i samråd med Upphandlingschefen utse lämpliga företrädare. Centrala Upphandlingsgruppen sammanträder regelbundet och arbetet leds av Upphandlingschefen. Förvaltningens företrädare har till uppdrag att identifiera och kommunicera nya upphandlingsbehov samt förmedla viktig information från Upphandlingsenheten ut till respektive förvaltning. Framtagande av företrädare till referensgrupp vid upphandling sker också genom förvaltningens representant i denna gruppering.

Framtagande av kravspecifikation

Utsedda deltagare i referensgruppen skall utöver mandat ha adekvat kunskap och kompetens att arbeta fram en kravspecifikation om föremålet för upphandlingen.

Om Upphandlingsenheten finner att kravspecifikationen vid upphandling av ramavtal är undermålig har Upphandlingsenheten rätt att anlita externt konsultstöd. Kostnaderna för detta kommer att fördelas på respektive förvaltning.

Om sakkunnig expertis saknas på förvaltningen vid upphandling av specifika avtal är det förvaltningens ansvar att anlita externt konsultstöd.

Om Upphandlingsenheten vid upphandling av specifika avtal bedömer kravspecifikationen som undermålig för att kunna genomföra upphandlingen så innebär detta att upphandlingen inte kommer att annonseras förrän bristerna avhjälpas.

Kommunen skall underlätta för företag att lämna anbud exempelvis genom att dela upphandlingen i mindre delar.

Annonsering av upphandling

Annonsering av upphandling avseende såväl ramavtal som specifika avtal får endast ske av upphandlingsenheten med undantag för upphandlingar som vidaredelegerats till Tekniska kontoret, om inte annat avtalats.

Utvärdering av anbud

Tyresö kommun skall i möjligaste mån använda så få utvärderingskriterier som möjligt. Med detta avses att lägsta pris skall eftersträvas. Om flera utvärderingskriterier används så skall dessa vara objektiva och likabehandlande och värdet av dem bör innebära monetära påslag eller avdrag på anbudspriset.

Utvärdering av anbud enligt uppställda utvärderingskriterier skall göras av referensgruppen både vid upphandling av ramavtal och vid upphandling av specifika avtal med stöd av upphandlingsenheten.

Utvärderingen sker i tre olika steg och består av formell granskning, kvalificering och utvärdering.

Upphandlingsenheten genomför granskning av formella krav på registreringar, krav på ekonomisk ställning och att övriga kommersiella villkor i upphandlingen accepteras. Referensgruppen skall genomföra kontroll av att krav på teknisk och yrkesmässig kapacitet är uppfyllda samt att kraven i kravspecifikationen avseende efterfrågad vara eller tjänst är uppfyllda.

Antal leverantörer

Tyresö kommun skall i första hand eftersträva att vid varje upphandling ingå ramavtal med endast en leverantör inom varje ramavtalsområde. Undantag från denna princip beslutas av Upphandlingschefen efter samråd med upphandlingsenhetens projektledare och referensgrupp.

Tilldelningsbeslut

Beslutet fattas av enligt gällande delegationsordning behörig person. Upphandlingsenheten ansvarar för att upprätta tilldelningsbeslutet med tillhörande bilagor vid såväl upphandling av ramavtal som vid upphandling av specifika avtal.

Undertecknande av avtal

Upphandlingschef har enligt vidaredelegationen behörighet att underteckna ramavtal.

Budgetansvarig chef skall vid sidan av upphandlingschef underteckna specifika avtal för att säkerställa att ekonomisk täckning för avtalet finns.

Samordnad upphandling

Samordnad upphandling kan ske tillsammans med andra upphandlande myndigheter efter skriftlig anmälan. Deltagande i samordnad upphandling beslutas av Upphandlingschefen efter affärsmässig bedömning.

Vad som stadgas i dessa riktlinjer avseende särskilda krav vid upphandling och principer för ramavtal gäller i möjligaste mån även vid samordnad upphandling, men är inte tvingande då möjligheten till samordning kan gå förlorad.

Särskilda krav vid upphandling

Meddelarfrihet

Vid upphandling av tjänster skall Tyresö kommun, i de fall där så bedöms lämpligt, exempelvis vid upphandling av verksamhetsdrift eller motsvarande, i upphandlingen ställa krav på och tillförsäkra att vinnande anbudsgivares anställda vid utförande av uppdraget, enligt avtal mellan Tyresö kommun och vinnande anbudsgivare, erhåller rätt till meddelarfrihet på motsvarande sätt som gäller för offentligt anställda tjänstemän.

Miljö och hållbar samhällsutveckling

Inför all upphandling bör Tyresö kommun aktivt eftersträva att välja produkter och tjänster som, sett under hela sin livslängd, är skonsamma mot miljön och främjar en god samhällsutveckling. Varor som är framställda under förhållanden förenliga med ILO:s åtta kärnkonventioner, FN:s barnkonvention och det arbetarskydd som gäller i tillverkningslandet.

Miljöstyrningsrådets (MSR) kriterier skall vara vägledande vid upphandling.

Det innebär att så långt möjligt sådana varor skall väljas och beställas som **inte** innehåller miljö- eller hälsofarliga komponenter, kan återanvändas eller återvinnas på ett ur miljösynpunkt ändamålsenligt sätt, är så material- och energisnåla som möjligt, är tillverkade av förnybara råvaror med från miljösynpunkt skonsamma tillverkningsmetoder och/eller uppfyller etablerade kriterier för miljömärkning.

I detta ligger att kommunen skall vara beredd att acceptera en rimlig merkostnad för att uppnå miljövinster och en hållbar samhällsutveckling. Var gränsen går för vad som är en "rimlig" merkostnad måste bedömas från fall till fall av verksamhetsansvarig nämnd mot bakgrund av de mål som gäller för verksamheten och att efter hand fler och bättre miljöanpassade alternativ kan förutsättas bli tillgängliga.

Kraven på vara/tjänsten får emellertid inte gå så långt att huvudsyftena i lagen om offentlig upphandling åsidosätts, t ex genom att sådana produktkrav ställs att endast ett företag kan uppfylla kraven innan en marknad i övrigt har hunnit bildats. Kraven skall också vara proportionerliga och kopplade till varan/tjänsten samt vara möjliga att följa upp.

Av förfrågningsunderlaget skall alltid klart framgå vad som är absoluta krav och vilka faktorer som i övrigt kommer att vägas in i bedömningen av olika anbud.

Vid upphandling av tjänster skall miljökraven lägst motsvara vad som gäller i kommunens egen verksamhet.

Varutransporter

Tyresö kommun skall i första hand eftersträva att leverans till kommunen av varor beställda från ramavtal endast sker maximalt en gång per vecka. Möjlighet till beställning av brådskande leverans mot extra ersättning skall dock finnas.

Information om nya avtal

Avtalsdatabas

Tyresö kommuns samtliga gällande ramavtal skall återfinnas i avtalsdatabasen.

Avtalsdatabasen skall finnas lättillgänglig på intranätet.

På respektive avtal i avtalsdatabasen skall en sammanfattande information om avtalsvillkoren finnas.

I vissa fall skall även hela avtalet finnas tillgängligt på avtalsdatabasen.

Nya Ramavtal

Upphandlingsenheten informerar chefer och beställare om nya avtal m.m. via Centrala upphandlingsgruppen och via Avtalsnytt på intranätet .

Extern information om upphandlingar

Information om alla kommande, pågående och avslutade upphandlingar skall finnas tillgängliga på kommunens hemsida.

Beställning från avtal

Förvaltningschefen är ytterst ansvarig för beställningsprocessen.

Beställning får endast göras av utsedda beställare.

Beställningen skall göras från ramavtalets nettoprislista (upphandlat sortiment).

Om varan inte finns på nettoprislistan får beställningen göras från övrigt sortiment hos ramavtalsleverantören alternativt annan ramavtalsleverantör.

Avtalsförvaltning

Avtalstrohet

Avrop av varor och tjänster skall ske från ramavtal om gällande ramavtal finns.

Respektive förvaltningschef ansvarar för att årligen följa upp och analysera förvaltningens följsamhet mot tecknade ramavtal och rapportera detta till Upphandlingsenheten.

Reklamation

Återkommande problem med ramavtalsleverantör skall dokumenteras och rapporteras till Upphandlingsenheten.

Leverantörskontroll

Upphandlingsenheten ansvarar för att genom skatteverket kontinuerligt kontrollera att ramavtalsleverantörer betalar skatter och sociala avgifter samt följer givna avtalsvillkor. Dessutom skall kreditupplysning tas på företaget innan beslut om tilldelning fattas.

Direktupphandling

Direktupphandling av varor och tjänster genomförs av respektive verksamhet då ramavtal saknas och då det samlade framtida värdet av behovet under de kommande 12 månaderna uppgår till högst 15% av tröskelvärdet (EU kommissionens beslut).

Tyresö kommun är en upphandlande myndighet och att det är Tyresö kommuns samlade behov som ska ligga till grund för värdeberäkningen.

Upprepade behov av varor och tjänster skall anmälas till förvaltningens representant i Centrala Upphandlingsgruppen.

En direktupphandling skall genomföras affärsmässigt och tillvarata konkurrens genom att, om så är möjligt, tillfråga minst tre olika företag. Direktupphandlingen av vara/tjänst som överstiger 20 000 kronor skall dokumenteras skriftligen. Dokumentet skall förvaras hos beställaren.

Endast utsedda beställare får genomföra direktupphandlingar.

Avtal får endast ingås av behöriga personer.